

Johannes Tauler

30. SZENTBESZÉD*

A SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJÁT KÖVETŐ TIZENEGYEDIK VASÁRNAP

Dis ist ein guot lere und ein heilige manunge.
Egy megfontolandó oktatás és szent figyelmeztetés.

E rövid beszéd arra figyelmezteti olvasóját, hogy azok a cselekedetek, amelyeknek indítéka nem egyedül Isten, egymásra helyezett bőrök mintájára rakódnak rá lelke alapjára, s mivel a gyóntatónak ezek fölött nincs hatalma, ezeket csak belső bűnbánattal lehet eltávolítani.

Gyermekeim, fogadjátok meg a tanácsomat, hallgassátok meg a figyelmeztetésemet és kérésemet: igyekezzetek hibáitokat őszintén és bensőleg meggyónni Istennek; tanuljátok meg önmagatokat Isten előtt mélységesen bűnösnek tartani, vétkeitek súlyát átérezni, bűneiteket szívből és őszintén megbánni. Ami igazán lényeges, az nem a külső gyónás; ne terheljétek hát gyóntatóitokat mindennapos gyarlóságaitok hosszadalmas, terjengős részletezésével. Semmi értelme nincs ennek, gyermekeim, csak lopjátok vele gyóntatótok drága idejét, csak gondot és bosszúságot okoztok neki.

Gyermekeim, pusztán attól, hogy sokat beszéltek róluk, vétkeitektől még nem fogtok tudni megszabadulni. Ahogy már sokszor mondtam: a gyóntatónak nincs hatalma a vétkek felett; a pap nem parancsol a bűnnek. Tekintsetek önmagatokba, mert igazi önismeretre csak ilyen módon tehetek szert. Mert az olyan kis botlások külső megvallásának, amelyek nem halálos bűnök, aligha van belső gyümölcse. Inkább annak jele ez, hogy az ember nem veszi a fáradságot a belső gyónásra. Mert ahol a belső igazság megvalósul, ott magától lemorzsolódnak a felismert hibák, s így nem kell külön-külön felvenni ellenük a harcot. Ha

---

* Forrás → Johannes Tauler: *A hazatérés útjelzői. Beszéd a misztikus útról* (Budapest, 2002, Paulus Hungarus – Kairosz Kiadó), p. 424–427. A beszédnek éppúgy hiányzik a szentírási kiindulópontja, mint a szokásos záróformulája. Hofmann elhangzásának időpontját sem adja meg (a megadott időpont Zellertől származik). Valószínűleg a beszéd nem egy templomban tartott prédikáció, hanem egy úgynevezett *collatio*, vagyis a szerzetesekkel való közvetlenebb esti beszélgetés alapján került lejegyzésre.

rendezitek viszonyotokat Istennel, minden magától rendbe jön. Ez természetesen csak a bocsánatos bűnökre vonatkozik. A halálos bűnöktől azonban Isten óvjon bennünket!

Gyermekeim, nagyon fontos, hogy az ember belülről jól vigyázzon magára. Hiszen hány meg hány réteg bőrt növesztett már magában, amely benőtte és beborította lelke alapját, eltakarva ily módon maga elől az Igazságot, amely ismeretlen számára és rejtve van előtte, s amelyről immár fogalma sincs!¹ Mert sok dolgot ismer ugyan, de önmagát nem ismeri. A lélekben akár harminc-negyven ilyen bőrréteg is képződhet, és mindegyik olyan vastag és kemény, mint az ökör homloka. Az ilyen ember lelke úgy néz ki, mint a cserzőverem, amely tele van savazott bőrrrel, egyik réteg a másikon, le egészen a gödör fenekéig.² Nehogy azt higgyétek, hogy ezeket a gyónás révén csak úgy lehánthatjátok magatokról! Hiszen gondolatok csak bele, hogy tulajdonképpen mik is ezek a bőrök! Mindaz, amiben önmagatokat és saját tulajdonotokat birtokoljátok; mindaz, amiben a magatokét keresitek, magatokra gondoltok, magatokat szeréteitek és magatokban gyönyörködtek – egyszóval mindaz, aminek nem Isten az igazi oka és célja, egy-egy ilyen bőrréteget képez lelketekben. Ezek tulajdonképpen mind bálványok, vagyis olyan képzetek, amelyek a természet önszeretetét és

¹ A közönséges földi ember helyzete azért elviselhető, mert valójában nem tudja, hogy mi rejtezik lelke alapjában. Ha azonban ezt tudná, s ez nem pusztán értelmi ismeret, hanem eleven tudás volna, s ugyanakkor el lenne választva lelke alapjától, akkor ez a tudat szinte pokollá tenné életét: hiszen ott van tőle – s ugyanakkor *benne* – »karnyújtásnyira« minden boldogság és lét teljessége, ám ő mégsem férhet hozzá, mert ki van rekesztve – *önmagából*. Nos, figyelemre méltó, hogy Tauler éppen ebben a szituációban látja a pokolbéli kínok egyik legfőbb formáját: »Az elkárhozott lelkek legszörnyűbb kínja az lesz, hogy tudni fogják: ott van bennük a menny, de képtelenek belépni oda« (Vetter 60b [288. p.] – Hofmann 18. [127–128. p.]). Pedig »milyen csodálatos dolgokat tudnánk véghezvinni Isten segítségével, ha lényünk mélységei felé fordulnánk és ott maradnánk, és igénybe vennénk azt a kegyelmet, ami ott rejtőzik bennünk! Igazi szabadságra találnánk ott belül, és Isten országára. Csakhogy éppen ez az, amit elmulasztunk megtenni; mindent magunkon kívül keresünk, hol ez után szaladunk, hol meg az után, hogy aztán végül is elveszítjük önmagunkat. Nincsen ez másképp veletek sem [– mondja Tauler hallgatóinak]. Lelkiismeretesen eljöttök, hogy meghallgassátok a beszédemet, meghallgassátok Isten szavát – s mielőtt még megismernétek, már meg is feledkeztetek róla. Aztán majd elmentek, hogy meghallgassátok egy másik prédikátort is, és nemsokára már egyikünk szavára sem fogtok emlékezni, mert újra a külső dolgok felé fordultok. Így aztán sosem tudtok véget vetni gondjaitoknak« (Vetter 33. [129–130. p.] – Hofmann 33. [242. p.]).

² Figyelemre méltó az analógia. A cserzőverem megfelel a léleknek, a gödör feneké pedig a lélek alapjának, az »Igazságnak« – ami valójában Maga Isten. S ahogy a gödör alját beborítják az egymásra rétegzett bőrök, elrejtve azt az ember szeme elől, ugyanilyen módon borítják be az ember hamis öntételezésének rétegei is a lélek alapját, s ilyen módon az egzisztenciája felszínén élő embernek fogalma sincs arról, hogy lelke mélyén határtalan isteni létre bukkanhatna.

az érzékek öncélú kielégítését szolgálják. S amikor az ember birtokba veszi ezeket, éppúgy ragaszkodik hozzájuk, mint ahogy Ráchel is tette, aki ráült bálványaira (vö. Ter 31,34). Ezek aztán magukkal hozzák az isteni dolgokban való elbizakodottságot, nyugtalanságot, figyelmetlenséget és nemtörődömséget. Ezekből képződnek azok a bizonyos bőrök – és nehogy azt higgyétek, hogy elegendő ezeket meggyónni, s máris eltűnnek! Az embernek ezekre *belsőleg* kell ügyelnie: vétkeit alázatosan ismerje be Isten előtt, az igazságnak megfelelően megítélt helyzetet pedig helyezze az Ő lábai elé. Ha az ember ilyen módon beismeri hibáit és elismeri felelősségét, és amennyire csak képes rá, minden igyekezetével meg akar szabadulni tőlük, akkor számára minden jóra fog fordulni.

✧ ÁMEN ✧

*Fordította
Révész Mária Magdolna és Buji Ferenc*

